

Dagbladet 13/2 1946
(A. Broch - Utne)

2 (1-2)
 117073

kan försvara den ur en objektiv rettsoppfattnings synpunkt. Den står høgt, men den står icke tilræckligt høgt.

"Jeg" vil be den interesserte leser ta for seg R. V.s angrep på min artikkel og så sammenligne med hva jeg virkelig skrev. Jeg skal her bare nevne noen eksempler på hva en slik sammenligning kan føre til:

R. V. nevner ikke med et ord at jeg i et helt avsnitt i min artikkel fremhevet de gode ting en kan si om prosessen i Nürnberg, sml. det avsnitt ovenfor som begynner med ordene: «På ett langt høgre plan står Nürnberg-prosessen — — —». Etter min mening burde R. V. ha referert dette avsnitt også. Slik som hans angrep former seg kan hans lesere tro at jeg ikke veier for og imot, men bare går til et ensidig angrep.

R. V. skriver: «En glemmer seierherrenes forbrytelser, sier Brock-Utne — som vanlig uten å presisere hva han sikter til. Det er jo alltid det mest lettvinne.» I min artikkel sto det ordrett: «De tyske Gestapomän-

nen skall inte ursäktas, men man får inte glömma att det finns exempel på Gestapotalitet även i de allierades led. *Särskilt i kolonierna har de allierade åtskilligt att sönna* (uthevet her.) Så vidt det er mulig i en kort artikkel presiserer jeg således hva jeg sikter til. Er det så at R. V. vil benekte kolonimaktens grusomheter mot de farvede folkeslag? I så fall kan jeg fylle hele Dagbladet med eksempler på kolonimaktens Gestapo-opptreden i koloniene, — *også i vår tid!*

Jeg kunne trekke fram linje for linje i R. V.s artikkel og sammenligne med hva jeg har skrevet. Men dette får være nok. Hovedsaken for meg er nemlig ikke å polemisere mot R. V., hvis innsats i kampen mot nazismen før og etter 9. april jeg nærer stor respekt for. Hensikten med det jeg skriver er å være med på å forhindre at uviljen mot nazismen skal ta slike former at det oppstår en ny nazisme i våre egne rekker. De sosiale forhold er for øyeblikket i de fleste landslik at det kan oppstå nye nazistiske bevegelser. Europa minner i dag om Tyskland i 1919. Hvis dertil hatet omfatter den logiske tankekraft, og avstumper hjertelaget for andre, — ja

da har vi nazismen på nytt. Det er derfor det er så overordentlig viktig i dag å tviholde den humane tankegang, den objektive rett, den sunne og avbalanserte overveieelse. Og hvis vi, i alt for stor grad konsentrere oss om de tyske forbrytelser, så kan vi falle for fristelsen å gjøre nazismen til en spesifikk tysk bevegelse, og vi blir da ikke oppmerksom på når den dukker opp hos oss selv.

Men nazismen er internasjonal, — den er hverken tysk, norsk eller engelsk, den fins hos alle folk. Vi må derfor bekjempe den over alt; vi moter den. I går var det ens plikt å kjempe mot den tyske formen for nazismen, fordi den for øyeblikket var den mektigste og farligste. Nå er den tyske nazismen knust, i dag er det derfor vår plikt å kjempe mot nazismen blant seierherrene. For i dag er seierherrene de mektigste. Hvis vi svikter denne kamp i dag, så står vi på linje med dem som i sin tid sviktet i kampen mot nazismen før 9. april 1940. For undertrykkelsen er den samme, — enten den foregår i tysk eller alliert regi.

Dr. Scharffenberg W.G. og FN.

Herr redaktør!

En mann som i mange år har være en av de mest uredde og våkne talsmenn vårt land har hatt for demokratisk ånd mot reaksjon og fascisme i enhver form, går i sin alderdom hen og blir et verdifullt redskap i de reaksjonære kreftenes hånd. Uten selv å være klar over det, styrker han med sin autoritet de elementer i folkeopinionen som danner et av de vesentligste hinder for større samkjensle mellom folkene og for internasjonal solidaritet. Dermed legger han grunnen vel til rette for dem som vill utnytte uvitenheten, kjensletenkingen og fordømmene hos folkene til sin egen fordel, — de mektige internasjonale interessegruppene som med sin «appeasement-politikk» og fordekte eller åpne støtte av fascismen i 30-årene viste at de ikke viket tilbake for en verdenskrig som middel til å nå sine mål. I dag står disse gruppene bak en propaganda som blåser enhver uoverensstemmelse mellom stormaktene opp til avgjørende vitnesbyrd om at det internasjonale samarbeidet står foran sitt sammenbrudd, som etter beste evne nører opp under motsetningene mellom folkene og sår mistillit til F.N.-organisasjonen, og som innprenter at en tredje verdenskrig er uunngåelig. Og her får de til sin store og gledelige overraskelse selveste dr. Scharffenbergs støtte.

«Krigen er nedlagt i menneskenaturen», går uvitende og dumme mennesker rundt og preker. «Selv dr. Scharffenberg sier at en ny krig er like sannsynlig som at vulkanske utbrudd, jordskjelv og ildebranner vil

inntreffe!» — Dr. Scharffenberg mener at det ikke er «menigmanns mening, men ganske andre krefter som utløser kriger». Men var ikke nettopp «menigmanns mening» en av de mektigste kreftene som brakte Hitler til makten? Og hvordan var folkeopinionen her hjemme under Finlandskrigen? — dengang mektige interesse-grupper i England og Frankrike langt på vei hadde fått sine regjeringer med på et «korstog mot boljevismen», noe som ville ha garantert nazismens seier og likfabrikkenes verdensherredømme.

En ting er at F.N.-organisasjonen ennå er meget svak, og at mektige krefter gjør hva de kan for å hindre den i å lykkes i dens arbeid for å sette en maktgarantert internasjonal rettssikkerhet i stedet for de suverene staters anarki. Men når det gjelder vår tids altdominerende oppgave, den hvis løsning all framgang og folkelykke fremst er avhengig av: å sikre freden og folkenes trygghetsvei, står vårt eneste håp alene til F.N.-organisasjonen. Den som sår mistillit til den i stedet for å innprente dens alt-avgjørende betydning og banke inn i folks bevissthet at vi alene ved å gi den all vår støtte, kan gjøre noe for å hindre at våre byer på ny blir utradert av Norgeskartet, — han arbeider som en dødens agent i krigens tjeneste.

Den eneste vei vi har fram til en internasjonal rettssikkerhet og en trygg fred, er innskrenking av statenes suverenitet til fordel for en overstatlig organisasjon. Dr. Scharffenberg betrakter imidlertid denne eneste effektive formen for fredsarbeid, som uanstendig, — en stats ubegrensede suverenitet sammenligner han med en jomfrus dyd! Et slikt syn hevder han i en verden som økonom-

Verdens Gang
Primo februa 1946

isk, kommunikasjonsmessig og sivilisatorisk er blitt en enhet, og hvor statenes suverenitets-rettigheter har samme samfunnsoppløsende og anarkiske virkninger som føydalherrenes og røverridderens suverene rettigheter hadde i slutten av middelalderen. I atom-bombens tidsalder oppfordrer han det norske folk til å ta avstand fra internasjonalt samarbeid og stole på sitt eget forsvar!

Man kan ikke hindre dr. Scharffenberg i å blamere seg gang på gang og i naiv uskyldighet og med stor pondus forråde sine egne gamle idealer. Men er det riktig å stille en gammel mann som ikke lenger klarer å følge med og forstå tidens problemer, i gapestokken ved å offentliggjøre hans uttalelser som sensasjoner? Kan det forsvares herr redaktør, å gi hans reaksjonære agitasjon støtte ved å åpne spalteplass for den i et organ med et program som det Verdens Gang går inn for?

Egil Nygaard Brekke.

Vi er, som herr Nygaard Brekke, dypt uenig i dr. Scharffenbergs syn, men vi er forferdet over slutten på innlegget. Hvis V. G. ikke hadde latt Scharffenberg komme til orde, ville bladet ha syndet mot sitt aller første bud, åndsfrihetens. Det er absurd å hevde at dr. Scharffenberg ikke er meningsberettiget.

Vi skylder ellers å gjøre oppmerksom på at innlegget var oss i hende kl. 12 samme dag som referatet av foredraget ble offentliggjort, men først har kunnet finne plass i dag.